

Дмитро ГОРНАКЕВИЧ

Таїнство Хрещення необхідне для кожної людини, котра приходить на світ: «Коли хтось не вродиться з води та Духа, не спроможен увійти у Царство Боже» (Йо. 3:5). В цьому уривку зі Святого Письма вказується на необхідність бути хрещеним кожному, хто бажає спастися. Напевно, багато з нас не раз роздумували над питанням, чому ми хрестимо дітей? Чи не нав'язуємо дітям свого вибору, коли несемо немовля до Церкви, щоб його охрестити? Який сенс має хрещення, коли воно уділяється особі, яка ще не може зрозуміти, що з нею відбувається і зробити свій власний вільний вибір: прийняти Христа чи відкинути Його?

Щоб дати відповідь на це, спочатку маємо відповісти на запитання: ким для нас є Бог? Чи Він є Тим, Хто може з нами спілкуватися тільки через наш розум, через наше сприйняття світу, чи Він, як Всемогутній, може знайти тисячу способів, як до нас промовити? Інше питання: чи можемо сказати, що людина пізнає Бога завдяки власному досвіду, розумінню того, що Бог існує? В деякій мірі, так. Часто і філософи, які жили ще в дохристиянські часи, завдяки спогляданню сотвореного світу і захоплюючись законами, які панують у Всесвіті, доходили до висновку, що має існувати Законодавець, Котрий ці закони встановив і гарантує їх стабільність. Це були генії думки. Але й вони, збагнувши існування Бога, зупинялися, бо усвідомлювали, що щось більше про Бога досягнути не зможуть, це поза можливостями їхнього розуму. Святі Отці і Церква говорять про одкровення Бога, завдяки якому Творець промовляє до людини і відкриває їй Себе. Це одкровення важко збагнути за допомогою лише розуму. Отже, Бог може спілкуватися з людьми через одкровення. Але як воно відбувається? Як ми можемо сприймати Його? Людина може спілкуватися з Господом на особовому (сердечному) рівні, і саме на такому рівні Він найбільше відкривається і там якнайповніше можна зустрітися з Богом. Адже Бог є Особою, а людина, Його образ і подоба, також є особою. А діти хіба не є особами? Звичайно є, і ще незаплямованими гріхами, а, отже, тими, хто найбільш готовий до зустрічі з Богом, найбільш відкритий для Нього! Тому Церква вчить і закликає батьків хрестити немовлят, якомога швидше знайомити їх з Господом, щоб на них зійшла ласка і благословення Боже, щоб вони могли зростати разом з Ним і фізично, і духовно. Дехто може запитати: «А як же віра? Чи можливе хрещення без віри?» Ні, неможливе. Але хто сказав, що дитина не має віри? Вона її має і отримує через інших людей, котрі цю віру мають – хресних батьків. У Святому Письмі декілька разів зустрічаємо випадки, коли люди зцілялися і спасалися не виявляючи безпосередньо власної віри, а вірою людей, які їх оточували і любили. Наприклад, випадок, який описує Євангеліє, коли до Ісуса принесли розслабленого. «Ісус, уздрівши їхню віру, до розслабленого й каже: “Сину, відпускаються тобі твої гріхи”» (Мр. 2:5). Коли ж померла донька Яіра, Христос сказав саме йому: «Не бійся, тільки віруй, і вона спасеться» (Лк. 8:50). Також приємно вразила Ісуса віра римського сотника, котрий просив у Нього оздоровлення свого слуги (Лк. 7:2–10). І це бажання Месія виконав не вірою самого хворого, а завдяки вірі іншої людини. Ось так спасалися вірою ближніх. Подібно відбувається і в хрещенні немовлят: вірою батьків і хресних батьків заручається віра молодшої особи. Ісус у Євангелії говорить до своїх учнів: «Пустіть дітей! Не бороніть їм приходити до мене, бо таких Царство Небесне» (Мт. 19:14). З цього уривку бачимо, що Ісус любить дітей, прагне бути і спілкуватися з ними. Безсумнівно, Він прагне їхнього спасіння і хоче бачити їх у Царстві Небесному, наголошуючи: «Істинно кажу вам: Якщо ви не навернетесь і не станете, як

діти, не ввійдете в Небесне Царство» (Мт. 18:3). Справді, важко повірити, що Месія не хотів би дарувати немовлятам ласки Божого синівства, а ми позбавляємо їх цього, кажучи, що «не можна хрестити дітей, доки вони не зможуть свідомо це обрати». Практика хрещення немовлят не виникла нещодавно, а існувала вже з самих початків християнства, хоч і не була загальним правилом. Наприклад, у Святому Письмі говориться про апостола Павла (див. 1 Кор. 1:16; Ді. 16:14-15; 16:33), котрий хрестив цілі родини, де очевидно були й діти. Святий Іринеї, котрий жив між 140 і 204 рр. писав: «Ісус прийшов спасти всіх. Через нього народилися знову з Бога немовлята, молодь і старі» («Проти еретиків», книга друга). Оріген (185-255 рр.): «Церква прийняла від апостола традицію також хрестити щойно народжених» (див. коментарі Орігена на Послання ап. Павла до Римлян). Святий Кипріяні 258 р. писав: «Що ж торкається дітей, яких на твою думку не треба хрестити на другий чи на третій день після народження, але подібно до старозавітного обрізання не швидше ніж на восьмий день, то ця річ виглядає для нас (зібраних) на нашому Соборі зовсім инакше. Всі ми вважаємо за краще ні одної народженої людини не позбавляти милосердя й ласки Божої. Всі люди – діти й дорослі – однакові для Бога і рівні щодо років і зросту перед ним. Наші роки мають значення тільки для цього дочасного світу, для нас, що живемо в часі, а не для Бога. Ласка Божа дається не по мірі літ і зросту, але по любові (див. Гал. 2)... Тому ми думаємо, що нікому не можна перешкоджати в одержанні ласки й кожний повинен бути допущеним до хрещення. Єдиною перешкодою може бути тяжкий гріх, але дитина нічим ще не згрішила, а в хрещенні відпускається їй не власний, а чужий гріх... І тому на нашому Соборі запало таке рішення: не можна нікого усувати від хрещення... особливо новонароджених дітей...» (Лист до Фіда). Читаючи Старий Завіт, можемо побачити праобраз хрещення у юдейському обряді обрізання. Це була заповідь Бога ізраїльському народові, яку останній зобов'язувався виконувати. Господь заповів своєму народові здійснювати цей обряд восьмого дня після народження. Бог не вимагав очікувати дозрівання дітей, щоб вони зробили свій вибір посвячувати себе Богові чи ні, а наказував здійснювати обрізання в перші дні після народження. Християни перейняли і преобразили цю практику, і в нас також існує традиція хрестити дітей восьмого дня після народження, хоч це не є категоричною вимогою. Отож, дуже важливо і потрібно увести немовля у богоспількування в Церкві Христовій через Таїнство Хрещення. Звичайно, не маємо забувати про дітей і в процесі їх зростання, а завжди допомагати їм в міру можливостей розуміти Божі правди, якими керуємось упродовж земного життя. У спілкуванні з дітьми завжди маємо пам'ятати, що ми відповідальні за них. У Святому Письмі знайдемо слова: «Настав малого на добру путь, – навіть як постаріється, не зверне з неї» (Прип. 22:6). Хрестячи немовлят, сприяємо їх зростанню під опікою Господа, Богородиці, всіх святих і Церкви. А що може бути краще для дитини, коли вона має таких покровителів? Від батьків залежить дуже багато, але дитина має значно більше можливостей осягнути щастя, живучи в Христі особисто.

Д. Горнакевич. Хрещення немовлят Normal 0 21 false false false UK
X-NONE X-NONE MicrosoftInternetExplorer4

//

Слово № 2 (36) (2008) с. 27